

ТРЕНУВАЛЬНЕ ТЕСТУВАННЯ

Тестові завдання складені за програмою зовнішнього незалежного оцінювання та відповідно до характеристик сертифікаційної роботи з української мови та літератури Українського центру оцінювання якості освіти.
Укладачі: Гаврилук І. Л., Калантаєвська Г. П.

СЕРТИФІКАЦІЙНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Час виконання – 210 хвилин

Зошит

1

Робота має чотири частини. Частина 1 містить 24 завдання різних закритих форм з української літератури. Частина 2 містить 39 завдань різних закритих форм з української мови. Частина 3 містить 3 завдання з української мови з короткою письмовою відповіддю. Частина 4 містить 1 завдання з української мови з розгорнутою письмовою відповіддю.

Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в бланку А, на завдання частини 3 – написати в бланку Б, а частини 4 – у бланку В.

Результати виконання завдань частин 2 і 4 буде зараховано як результат державної підсумкової атестації.

Результат виконання всіх завдань сертифікаційної роботи буде використано під час прийому до закладів вищої освіти.

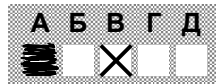
Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Уважно читайте правила виконання, зазначені перед завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте лише після того, як уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. За необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Виконуйте завдання послідовно, не затримуючись на складних для Вас. Поверніться до них, як залишиться час.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, позначених у бланку А, та якості надання власного відповідей у бланках Б та В.

1. До бланка А записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді, використовуючи тільки позначку .
2. Позначки вписуйте чітко, з дотриманням вимог щодо надання відповіді на завдання кожної форми, пам'ятаючи, що бланк А оброблятиме комп'ютер.
3. Якщо Ви позначили в бланку А відповідь неправильно, можете змінити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

4. Зверніть увагу: неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку А буде зараховано як помилкові.
5. До бланка Б запишіть короткі відповіді на завдання частини 3.
6. До бланка В запишіть розгорнуту відповідь на завдання частини 4.
7. Короткі та розгорнуту відповіді записуйте охайно, розбірливо, пам'ятаючи, що перевірятиме їх людина.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка А так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
X														

Зичимо Вам успіху!

Частина 1

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Виконуючи завдання 1 – 24, позначайте свої відповіді в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні під час заповнення бланку А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Завдання 1 – 20 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише **ОДИН** правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

1. У визначенні «жанр ліро-епічної поезії фантастичного, історико-героїчного чи соціально-побутового змісту з драматично-напруженим сюжетом, у якому наявні елементи надзвичайного» йдеться про:

- А думу
- Б баладу
- В календарно-обрядову пісню
- Г родинно-побутову пісню
- Д байку

2. За жанром «Енеїда» І. Котляревського є:

- А романом у віршах
- Б історичною поемою
- В епічну травестійно-бурлескною поемою
- Г ліро-епічну поемою
- Д комедією

3. Який твір Т. Шевченка починається рядками:

*І смеркає, і світає,
День Божий минає,
І знову люд потомлений,
І все спочиває...*

- А «Сон»
- Б «Кавказ»
- В «Катерина»
- Г «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»
- Д «Гайдамаки»

4. Визначте головний конфлікт роману П. Куліша «Чорна рада»:

- А конфлікт старшого й молодшого поколінь за моральні цінності та шляхи розвитку України;
- Б перешкоди на шляху до щастя Петра Шраменка, закоханого в Лесю Череванівну;
- В боротьба за гетьманську булаву між лідером козацької старшини Сомком і авантюристом Брюховецьким, який підкупив обіцянками запорозьких козаків;
- Г конфлікт між Сомком і Кирилом Туром за наречену Лесю Череванівну;
- Д протистояння Гвинтовки і полковника Шрама.

5. Яким прибутковим ремеслом заробляв собі на життя Омелько Кайдаш із повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я»:
- А бондарством
 - Б гончарством
 - В шевством
 - Г торгівлею
 - Д стельмахуванням
6. В уривках із роману Ю. Яновського «Майстер корабля» 1) *я вмю заварювати маленьку чашку турецької кави – міцної й гіркої, як гірка солодкість життя*; 2) *прийшовши режисером до кіно, він поставив невеличку комедію й блискуче провалився* використано:
- А метафору
 - Б метонімію
 - В оксиморон
 - Г анафору
 - Д інверсію
7. Хто із персонажів комедії І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля» говорить про свій життєвий досвід так: *«... як тяжко хлопом бутъ, усіх боятьсѧ, усіх лічить вищими від себе!... я всього попробував і знаю»*:
- А Мартин Боруля
 - Б наймит Омелько
 - В Гервасій Гуляницький
 - Г повірений Трандалев
 - Д реєстратор Націєвський
8. Кому в поемі І. Франка «Мойсей» належать такі важливі слова:
*Хто здобуде всі скарби землі
І над все їх полюбить,
Той і сам стане їхнім рабом,
Скарби духу загубить.*
- А Єгові
 - Б Мойсеєві
 - В Азazelеві
 - Г Датанові
 - Д Оріонові
9. Кому з літературних персонажів належать роздуми про гармонію свого внутрішнього світу: *«Я тепер маю окремий світ, він наче перлова скойка: стулилися краями дві половини – одна зелена, друга блакитна – і замкнули у собі сонце, немов перлину»*:
- А Мойсеєві із поеми І. Франка «Мойсей»
 - Б Лукашеві із драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня»
 - В Кирилові Туру із роману П. Куліша «Чорна рада»
 - Г ліричному героєві з новели М. Коцюбинського «Intermezzo»
 - Д Сашкові із кіноповісті «Зачарована Десна»

10. Вкажіть мистецький напрям, який визначає творчий стиль В. Стефаника та якому притаманні такі ознаки, як увага до деталей, суб'єктивність, зовнішня виразність дій, поєднання протилежних явищ:
- А сентименталізм
 - Б бароко
 - В імпресіонізм
 - Г натуралізм
 - Д експресіонізм
11. У якому творі герой, згадуючи дитячі роки і свою любов до світу, говорить про коня як про символ мрії і свободи: «... я засинав на житті серед пісень, міцно обіймаючи за шию свого яблукатого коня. Там я давав собі слово ніколи не продавати його ні за які скарби. Так і не продав я його по сей день. Ой коню, коню, не продам я тебе. Як би часом не було мені трудно, як турки й татарва не обступали на торгу мене, не розлучуся з тобою ні за яку ціну»:
- А «Чорна рада»
 - Б «Тіні забутих предків»
 - В «Зачарована Десна»
 - Г «Маруся Чурай»
 - Д «Майстер корабля»
12. Про який твір Є. Маланюк зауважив, що його автор «... відкрив і завоював нам море в значенні не географічному чи навіть геополітичному, а в значенні психологічному, як окремий духовний комплекс, який або був ослаблений у нас, або й цілком спаралізований»:
- А «Майстер корабля» Ю. Яновського
 - Б «Зачарована Десна» О. Довженка
 - В «Я (Романтика)» М. Хвильового
 - Г «Місто» В. Підмогильного
 - Д «Тигролови» І. Багряного
13. Епіграфом «Як можна бути вільним, Евкріте, коли маєш тіло?» (А. Франс, «Таїс») почав свій твір:
- А М. Куліш («Мина Мазайло»)
 - Б В. Підмогильний («Місто»)
 - В Ю. Яновський («Майстер корабля»)
 - Г В. Стефаник («Камінний хрест»)
 - Д І. Франко («Мойсей»)
14. Хто із названих поетів належав до літературної групи «Празька школа»:
- А А. Малишко
 - Б М. Рильський
 - В О. Олесь
 - Г Є. Маланюк
 - Д В. Сосюра
15. Яку бурлацьку пісню співають у вагонах «дракона»-поїзда по дорозі в концтабори політичні в'язні сталінського режиму (роман І. Багряного «Тигролови»):
- А «Та забіліли сніжки, забіліли білі, ще й дібровонька...»
 - Б «Ой нікому так не горе, як бурлаці молодому...»
 - В «Ой чи воля чи неволя, ой ніхто не знає мого горя...»
 - Г «Козаченька молодого забили в кайдани...»
 - Д «Та гуляв козак на риночку...»

Проаналізуйте твір і виконайте завдання 16–20 до нього.

СОН СВЯТОСЛАВА

*Я бачив сон. Важених перел град
На груди сипали мені, старому,
Вдягали в довгу чорну паполому,
Давали пити не вино, а чад.*

*Я зір будив – обводив кругогляд
І відчував крізь димку нерухому,
Як обсипався дах княжого дому,
Як крякав крук і як клубочивсь гад.*

*О, що за туга розум мій опала!
Яка крізь серце потекла Каяла,
Що за чуття на серце налягло!*

*Ніч місячна кругом, така студена,
Антенна гнеться, як струнке стебло,
І чорний день десь дзвонить у стремена.*

М. Зеров

16. Алюзією (художньо-стилістичний прийом – натяк на загальновідомий літературний факт) на яку літературну пам'ятку є твір М. Зерова:
- А «Повість минулих літ»»
 - Б «Слово про похід Ігорів»
 - В «Галицько-Волинський літопис»
 - Г «Літопис Самовидця»
 - Д «Повчання дітям»
17. За жанром це:
- А ліричний вірш
 - Б сонет
 - В епіграма
 - Г елегія
 - Д послання
18. Автор твору належить до:
- А неокласиків
 - Б празької школи
 - В Кирило-Мефодіївського братства
 - Г шістдесятників
 - Д символістів
19. Історичний контекст, який відчувається у творі:
- А Перша світова війна
 - Б сталінські репресії 30-х років
 - В більшовицький переворот 1917 – 1919 років
 - Г еміграція 20-х – 30-х років ХХ століття
 - Д «хрущовська відлига»

20. Символом скорботи, поразки і безнадії у творі є образ:

- А місячної ночі
- Б гнучкої антени
- В княжого дому
- Г димки нерухомої
- Д Каяли

У завданнях 21–24 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

21. Знайдіть відповідність між авторами (висловами про них) та назвами їх поетичних збірок:

<i>Автор (авторка)</i>	<i>Поетичні збірки</i>
1 «Залізних імператор строф»	А «Тиша і грім»
2 «Мандрівний філософ»	Б «На крилах пісень»
3 «Дочка Прометейя»	В «Сад божественних пісень»
4 «Витязь молодого української поезії»	Г «Мандрівки серця»
	Д «Стилет і стилос»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

22. Знайдіть відповідність між назвами творів і портретами персонажів:

<i>Назва твору</i>	<i>Портрет персонажа</i>
1 І. Франко «Захар Беркут»	А «...була дівчина, якої пошукати. Не кажемо вже про її уроду й красу, ані про її добре серце... Але в чім не мала вона пари між своїми ровесницями, так се в природній свободі свого поводження, в незвичайній силі мускулів, у сміливості й рішучості, властивій тільки мужчинам, що вирости в ненастанній боротьбі з супротивними обставинами»
2 І. Багряний «Тигролови»	Б «... у дверях будинку показалась господиня. Ще була молода і хороша, тільки бліднолика пані. Зараз було видно, що се не нашого пера пташка. Не та в неї хода, не та й постань, да й українська одежа якось їй не припадала. А гарна, чорноброва була пані»
3 П. Куліш «Чорна рада»	В «... не дід, а вусатий дідуган, дебелий, високий, червоновидий, волохаті груди випинаються з білої пазухи. На ногах ічаги, на голові пропотілий кашкет, ватяні штани на нім, дарма що спека, при боці мисливський ніж, а коло сідла в переднього коня приторочена гвинтівка»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Г «... голова в нього була темноволоса, велика і великі розумні сірі очі, тільки в очах чомусь завжди було повно смутку... Весь у полоні сумного і весь в той же час з якоюсь внутрішньою високою культурою думок і почуттів»

Д «... вона складена була з двох тонів, без жодних переходів між ними – чорного: волосся, очі, сукня й лаковані черевички, та смуглого: обличчя, тіло рук і плеча та панчохи, і це просте поєднання надавало її постаті гордого чару»

23. Знайдіть відповідність між літературним напрямком і твором, який презентує цей напрямок:

	<i>Літературний напрямок</i>	<i>Назва твору</i>
1	реалізм	А «Чорна рада»
2	символізм	Б «Кайдашеві сім'я»
3	романтизм	В «Intermezzo»
4	імпресіонізм	Г «Бджола та Шершень»
		Д «Блакитна панна»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

24. Знайдіть відповідність між географічними регіонами та назвами творів, де відбуваються події, про які йдеться у творах:

	<i>Географічний регіон</i>	<i>Назва твору</i>
1	Волинь	А «Тіні забутих предків»
2	берег Чорного моря	Б «Лісова пісня»
3	Далекий Схід	В «Тигролови»
4	Гуцульщина	Г «Майстер корабля»
		Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина 2

УКРАЇНСЬКА МОВА

Виконуючи завдання 25–63, позначайте свої відповіді в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

*Будьте особливо уважні під час заповнення бланка А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей*

Завдання 25–38 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише ОДИН правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

25. Підкреслені літери позначають той самий звук у всіх словах рядка

- А екзема, баклажан, екран
- Б міщок, сміщся, дуща
- В важко, Ашгабад, жовтий
- Г свято, честь, просьба

26. Подвійний наголос мають усі слова, ОКРІМ

- А весняний
- Б листопад
- В завжди
- Г алфавіт

27. Подвоєння букв є у всіх словах рядка

- А ем...іграція, кон...отація, лібрет...о
- Б клятвен...ий, барок...о, Дарданел...и
- В побуквен...ий, конфет...і, дон..а
- Г бон...ський, мок...о, ус..урійський

28. У котрому рядку допущено помилку при чергуванні приголосних?

- А братський, кагарлицький, герцогський
- Б лейпцигський, ткацький, студентський
- В меккський, парубоцький, ла-маншський
- Г бахмацький, яський, овруцький

29. Букву **и** на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А пр...стольний, пр...хорошений, пр...мружити
- Б пр...старкуватий, пр...жовклий, пр...добритися
- В пр...бляклий, пр...тихий, пр...валити
- Г пр...зирливий, пр...гірклий, пр...співувати.

30. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- А тон...ший, камін...чик, колодяз...ний
- Б бояз...кість, долин...ці, прип'ят...ський
- В Ул...янка, тайван...ський, чотир...ма
- Г піднос...ся, брун...ці, Ман...чжурія

31. НЕМАЄ орфографічних помилок у рядку
А горохв'яний, ахіллесова п'ята, кисломолочний
Б ад'ютант, Збройні Сили України, торфяний
В кінець кінцем, кам'яновугільний, Золоті ворота
Г рутвяний, Чумацький шлях (сузір'я), воз'єднання
32. Правильно поєднано іменники з числівниками в рядку
А півтора місяця
Б півтора року
В сім з половиною кілограм
Г п'ять цілих і шість восьмих тонн
33. Суфікс *-инн(я)* має різне значення в словах рядка
А ходіння, насіння
Б сидіння, горіння
В шипіння, свистіння
Г прозріння, кипіння

Завдання 34–38 стосуються речень із пронумерованими пропусками. Відновіть початковий зміст речень, добираючи для кожного з пропусків 34 – 38 правильний варіант з-поміж запропонованих у відповідних за номерами завданнях.

Лікування (34) ___ захворювань – одне з головних завдань сучасної медицини. Вчасне встановлення (35) ___ діагнозу, надання (36) ___ допомоги в (37) ___ закладах не (38) ___ .

34.
А серцевих
Б сердешних
В сердечних
Г серцевинних
35.
А кваліфікаційного
Б специфікованого
В кваліфікованого
Г специфічного
36.
А дійсної
Б дійової
В діючої
Г дієвої
37.
А лікарських
Б лікарьських
В лікарняних
Г лікувальних
38.
А викличе негативні наслідки
Б спричинить до негативних наслідків
В призведе до негативних наслідків
Г приведе до негативних наслідків

Завдання 39–52 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише ОДИН правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

39. Редагування потребує речення, ОКРІМ
- А Прочитавши твого листа, мені стало весело.
 - Б Глядачі, сидячі в першому ряду, захоплено аплодували акторам.
 - В Розглянувши ваші пропозиції, ми хочемо висловити кілька зауважень.
 - Г Захопившись цікавим детективом, йому здалося, що час минув дуже швидко.
 - Д Приїхавши у Полтаву, нами були відвідані майже всі музеї.
40. Пряму мову в реченні «*Ми вас проведем, - упевнено сказав білоголовий сміливець. – Ми знаємо, куди вам треба*» правильно передано непрямою в рядку
- А Білоголовий сміливець упевнено сказав, що ми вас проведемо, що знаємо, куди вам треба.
 - Б Білоголовий сміливець упевнено сказав, що вони їх проведуть, що вони знають, куди їм треба.
 - В Білоголовий сміливець упевнено сказав, що ми вас проведемо, що знають, куди їм треба.
 - Г Білоголовий сміливець упевнено сказав, що ми вас проведемо, що знаємо, куди їм треба.
 - Д Білоголовий сміливець упевнено сказав, що вони вас проведуть, що знають, куди вам треба.
41. Прочитайте текст (*цифра позначає попередній розділовий знак*).
- Для нас, (1) тодішніх дітлахів, (2) він був посланий немовби самою долею: (3) в іншому світлі, (4) завдяки розповідям професора, (5) поставали перед нами й високі могили, (6) де колись стояли козацькі пікети, (7) і темно-зелені байраки із тернами, (8) і камінна гряда бурхливо-стрімких порогів.*
- НЕПРАВИЛЬНИМ є обґрунтування вживання розділових знаків, запропоноване в рядку
- А коми 1, 2 – при відокремленій прикладці
 - Б двокрапка 3 – між частинами складного речення, що поєднані безсполучниковим зв'язком
 - В коми 4, 5 – при відокремленому додатку
 - Г кома 6 – між частинами складного речення, що поєднані підрядним зв'язком
 - Д коми 7, 8 – між однорідними членами речення
42. Прочитайте діалог між подругами, які зібралися на тренування.
- Привіт, Олю! Зараз чверть на вісімнадцяту. А на котру в нас тренування?
 - У двадцять хвилин по вісімнадцятій.
- ПРАВИЛЬНИМ є твердження
- А до тренування залишилося 1 година 5 хвилин
 - Б до тренування залишилося 5 хвилин
 - В дівчата запізнилися на 25 хвилин
 - Г до тренування залишилося 35 хвилин
 - Д дівчата запізнилися на 1 годину 5 хвилин

Завдання 43–47 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

43. _____ відомо, що материнська любов _____ .
- А усім, найбезкорисливіша
 - Б усім, сама безкорислива
 - В усім, безкорислива
 - Г всім, найбільш безкорислива
 - Д всім, сама безкорисливіша
44. По _____ теплохід відправляється від річкового _____ .
- А суботам, вокзалу, о пів на одинадцятю
 - Б суботах, вокзала, половина одинадцятої
 - В суботам, вокзалу, у десять годин тридцять хвилин
 - Г суботах, вокзалу, о пів на одинадцятю
 - Д суботах, вокзала, пів одинадцятої
45. Шановна _____ , _____ обговорення _____ .
- А Олеся Миколаївно, давайте розпочнемо, відповідно до плану
 - Б Олесю Миколівно, розпочнімо, згідно плану
 - В Олесю Миколаївно, давайте розпочнемо, згідно з планом
 - Г Олесе Миколівно, давайте розпочнемо, у відповідності до плану
 - Д Олесю Миколаївно, розпочнімо, відповідно до плану
46. «ТСН» учора _____ про підготовку до _____ .
- А розповів, Сорочинської ярмарки
 - Б розповіла, Сорочинської ярмарки
 - В розповіло, Сорочинської ярмарки
 - Г розповіло, Сорочинського ярмарку
 - Д розповіла, Сорочинського ярмарку
47. Продукцію _____ українських підприємств представлено на _____ стендах.
- А п'ятиста сімдесяти двох, двох тищах шістдесяти вісьмох
 - Б п'ятиста семиддесяти двох, двох тищах шестиддесяти восьми
 - В п'ятисот сімдесяти двох, двох тисячах шістдесяти восьми
 - Г п'ятисот сімдесяти двох, двох тисячах шістдесяти восьми
 - Д п'ятиста сімдесяти двох, двох тисячах шістдесяти вісьмох

Завдання 48 – 52 стосуються речень, що первісно, за іншого порядку їх, становили зв'язний текст. Прочитайте речення й виконайте завдання до них.

- У вузьких же колах одним із популярних принципів фінансування є збір коштів на краудфандинговій платформі.
- Краудфандинг (crowd – натовп, funding – фінансування) означає «народне фінансування», тобто це залучення коштів на реалізацію проєкту від багатьох фізичних осіб.
- Для запуску стартапу, окрім гарної ідеї, перевіреної команди та партнерів потрібні гроші.
- Отже, суть краудфандингу полягає в тому, що у вас є гарна ідея, але для її реалізації потрібні гроші, і є звичайні люди, які готові фінансувати ваш проєкт за отримання певної винагороди (примірників продукції, отримання знижки на послуги/продукцію).
- На етапі пошуку джерел фінансування підприємці використовують безліч способів – вкладення особистих коштів, отримання кредитів, систему 3F (friends, family, fools – друзі, сім'я, дурники), що популярні в класичних бізнес-проєктах.

48. Зміст первісного тексту буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

- А
- Б
- В
- Г
- Д

49. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

- А
- Б
- В
- Г
- Д

50. Складнопідрядним є речення, позначене

- А
- Б
- В
- Г
- Д

51. Відокремлена прикладка є в реченні, позначеному

- А
- Б
- В
- Г
- Д

52. Вставним словом ускладнено речення, позначене

- А
 Б
 В
 Г
 Д

У завданнях 53 – 57 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у *бланку А* на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

53. Увідповідніть фразеологізми синонімами.

Фразеологізм

Синонім

1 *хоч вовків гони*

А *немає лою під чуприною*

2 *кленки порозсихалися*

Б *пасти задніх*

3 *собак ганяти*

В *дурних у решето ловити*

4 *як рак свисне*

Г *як виросте трава на помості*

Д *зуб на зуб не попадає*

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

54. Доберіть до кожного речення відповідну умову вживання тире.

Речення

Умова

1 У полях – озера талої води.

А тире при відокремленому означенні

2 Лиш боротись – значить жить.

Б тире при відокремленій прикладці

3 А на порозі пнеться вже друге мале – Орися, материна доня.

В тире між однорідними членами речення

4 То не хмара – біла пташка хмарою спустилась.

Г тире на місці пропущеного члена

Д тире між підметом і присудком

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

55. З'ясуйте, до яких частин мови належать виділені в реченні форми слів (цифра позначає наступну форму слова).

Форми слів у реченні

Я стою (1) посеред хати, (2) не знаючи, (3) де й (4) що шукати.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина мови

- А прислівник
- Б частка
- В прийменник
- Г займенник
- Д сполучник

56. З'ясуйте, яким членом речення є кожне з виділених слів.

Виділене слово

- 1 Стала наближатися година *рушати* в дорогу.
- 2 Не дивиться їм грізно в очі «*завтра*».
- 3 Хлопець сказав «*єсть*» і вийшов.
- 4 Вони приходять *послухати* Сократа.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Член речення

- А присудок
- Б підмет
- В додаток
- Г обставина
- Д означення

57. З'ясуйте тип кожного речення в тексті (цифра позначає наступне речення).

Речення (текст)

(1) Була ранкова пора, коли сонце ще тільки-но починало освітлювати променями навколишню землю, пробиваючись із-за небокряю. (2) Дорога заповідалася далека. (3) Від станції до міста мене підвезли, а через місто треба було йти пішки. (4) Але місто спало, запитати про дорогу не було в кого, і я пішов навмання.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Тип речення

- А складносурядне
- Б складнопідрядне
- В просте неускладнене
- Г просте ускладнене
- Д складне з різними видами зв'язку

Уважно прочитайте наведені нижче тексти (цифри зліва позначають номери абзаців) і виконайте завдання 58 – 66 до них.

Текст А

СТРІТ-АРТ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ

1. Стріт-арт – це напрямок образотворчого мистецтва, який відрізняється урбаністичним характером. До нього відносять графіті, трафарети, постери, мурали, скульптурні інсталяції і т.д. Його завдання полягає не у привласненні території, а в тому, щоб показати глядачеві задуманий автором сюжет і залучити його в діалог.
2. Вуличний живопис з'явився в стародавні часи. Наскальні малюнки можна назвати першими його прикладами (і аж ніяк не найгіршими).
3. Батьківщиною більш сучасних проявів стріт-арту вважається США. Саме тут в 1930-х роках на стінах і вагонах хулігани почали малювати перші графіті. До 70-х років стріт-арт був представлений поодинокими написами. Так, Дерріл Маккрей під псевдонімом Cornbread у 1967 році списав зізнаннями купу будинків в Філадельфії, щоб завоювати серце коханої дівчини. Одного разу Дерріл навіть залишив напис на слоні. Не менш відома особа – райтер Такі. Хлопець працював кур'єром і при кожному зручному випадку прикрашав стіни Нью-Йорка автографом ТАКІ 183 (цифри – це номер його рідної вулиці). У 1971 році історію Такі опублікували у The New York Times і місто «захлинулося» хвилею однотипних тегів. Кожен графітник хотів «забомбити» ними всі райони міста.
4. Потім любителі стріт-арту облюбували метро й стали розмальовувати вагони та цілі склади. Коли написів стало занадто багато, влада Нью-Йорка запропонували райтерам працювати на спеціально призначених майданчиках.
5. У 70-х відкрилася перша виставка графіті. Комерційні організації та модні будинки почали пропонувати урбан-майстрам взаємовигідне співробітництво. У цей час малюнки стають більш хитромудрими: збільшується товщина ліній, додається контур і, крім написів, використовуються зображення мультяшних героїв.
6. Після приходу в субкультуру професійних художників і людей з профільною освітою стріт-арт здобув посил, естетичність і змістове навантаження. На вулицях з'явилися роботи Лі Кінньонеса і Жана-Мішеля Баскія. Вартість творінь останнього зараз стартує від 14 млн доларів.
7. На початку 90-х стріт-арт стали активно використовувати для реклами. До послуг райтерів вдавалися такі гіганти, як IBM і Sony.
8. В Європі вуличне мистецтво активно розвивається з 80-х років. Одним із грандіозних графіті-полотен була західна сторона Берлінської стіни (напевно, всі бачили зображення, на якому цілуються Хонеккер і Брежнев). Після знесення її залишки надали 118 художникам, щоб створити галерею під відкритим небом
9. Найпомітніша і обговорювана форма вуличного мистецтва – це мурали. Сьогодні мурали використовують як частину кампаній по боротьбі з голодом, війнами та людськими вадами. Стріт-арт змушує нас думати, робити висновки і змінюватися. Де поставити кому у виразі «малювати не можна зафарбувати», вирішуйте самі.

(За матеріалами сайту <https://blog.comfy.ua/>.)

Текст Б

СПРИЙНЯТТЯ «НОВОГО» ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ

10. Слово «мурал» тісно переплітається з явищем графіті, але не варто їх плутати, адже значення у них доволі різні. Мурал – вид настінного живопису, який вирізняється своєю масштабністю.
11. Художникам-муралістам доводиться докладати чималих зусиль, щоб узгодити свою роботу з міською адміністрацією. Адже без відповідного дозволу влада має право зафарбувати роботу. Якщо художник обрав для полотна стіну житлового будинку, то ескіз свого муралу потрібно узгоджувати з мешканцями будинку. Якщо ж згоди немає – то нема і права малювати. В іншому разі художнику загрожуватиме 194 стаття ККУ «Умисне знищення або пошкодження майна».

12. До прикладу, у багатьох країнах ЄС вартість будинків, прикрашених творами визнаних художників, значно вища. Скільки нам потрібно часу, щоб це збагнути, поки складно сказати.
13. Щоб рухатись вперед, потрібно навчитись сприймати нові явища мистецтва. Не характеризувати малюнки словами «вандалізм» чи «несмак», а намагались їх зрозуміти. За ширмою стріт-арту ховається серйозний філософський контекст, який спрямований на людину, а саме на підвищення рівня критичного мислення. Звісно, потрібно вміти дотримуватись балансу: автентичність має гармонійно взаємодіяти із сучасністю. Будь-яка свобода вираження повинна мати рамки, за які не варто виходити. Однак складно не погодиться, що розфарбований світ набагато яскравіший ніж буденна, сіра рутинність.
(За матеріалами сайту <https://ipress.ua/>).

Текст В

УКРАЇНСЬКИЙ МУРАЛ-АРТ У КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО МИСТЕЦТВА

14. Історія українського муралізму не така багата, але коли говорити про наш час, то можемо впевнено заявити, що за останні роки постали сотні муралів, які не поступаються найкращим світовим зразкам. Сучасні українські художники підтримують національно-історичну й символічну лінії.
15. Знаковим колективом в українському муралізмі є київська команда «Інтересні Казки». Їхні роботи наповнені символізмом і міфологією, доступні для сприйняття різній публіці. Дует складається з художників Олексія Бордусова та Володимира Манжоса. У своїх інтерв'ю вони згадують про важливість алегорій у живописі, яка була наявна у Далі чи Мебіуса, мистецтво яких найбільше вплинуло на їхні художні образи, часто пов'язані з народними казками.
16. Варто також згадати зачинателів вуличного мистецтва України, команду «Пся Крев», яка творила від 1999-го по 2008 роки. Самобутня група активно малювала концептуальне графіті. Це було незаконно й переважно *контroversійно*, тому таке мистецтво швидко замальовували.
17. Група «Kailas-V» (Харків) зарекомендувала себе як успішна маркетингова компанія, яка виконує десятки замовлень у реалістичному стилі. Тематика робіт зрозуміла й близька пересічному українцеві. Гігантські мурали, присвячені Т. Шевченку чи М. Грушевському, дозволяють говорити про високий технічний рівень виконання. На противагу андеграундним мистецьким групам, вони пропонують інший, санкціонований та продуманий шлях розвитку мурал-арту.
18. Особливу увагу варто приділити індивідуальним митцям-муралістам. Намалювати щось грандіозне та вартісне стає набагато складніше, коли ти один, проте в найскладніших умовах формуються найстійкіші. Такими є представники львівської школи монументального живопису Сергій Радкевич, Сергій Петлюк, Микита Віска, Андрій Хір та інші.
19. За кількістю та різноманітністю муралів нині лідирує Київ. Муралісти нанесли на інтерактивну мапу столиці, де можна відстежити нові твори. У Львові є окремий екскурсійний тур по муралах у районі Підзамче. Своєрідна міська архітектура старого міста поєднується з ілюзорними композиціями. Місто перетворюється на галерею під відкритим небом.
20. За останні роки в Україні з'явилося багато проєктів, резиденцій, грантів, фестивалів і організацій, які розвивають мурал-арт. Серед інших – «Portofranko», «ГогольFest», «Тепле місто», «Кольоровий Сихів», «Mural Social Club», «Lviv WallKing». Усі вони спрямовані на популяризацію мурал-арту, адже у такий спосіб стає легко доносити до людей функції та цінності мистецтва. Монументальні панно, виконані в рамках цих проєктів, виховують почуття смаку та естетики в безперервному потоці реклами та бруду. Це частина процесу, коли суспільство стоїть на етапі розвитку, а митці готові працювати заради самовираження та прогресу, для спільного майбутнього.

(За Б. Гаврилюком, зі статті).

Завдання 58 – 63 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише ОДИН правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

58. Спільною для всіх текстів темою є
- А радикалізація образотворчого мистецтва
 - Б історія зародження, розвиток стріт-арту
 - В роль митця й мистецтва в сучасному світі
 - Г зародження, особливості розвитку, роль стріт-арту
59. Про комерційне використання урбан-мистецтва йдеться в *текстах*
- А А і Б
 - Б А і В
 - В Б і В
 - Г А, Б і В
60. «Неофіційність» – це поняття стосується усіх наведених у *тексті А* слів, ОКРІМ
- А графіті
 - Б мурали
 - В тегнути
 - Г райтери
61. Поради дає *текст (тексти)*
- А А, Б і В
 - Б А
 - В Б
 - Г В
62. Виділене слово (*абзац 16*) означає
- А суб'єктивно
 - Б суперечливо
 - В аморально
 - Г протиправно
63. НЕПРАВИЛЬНИМ є твердження, що
- А мурали належать до напрямку урбаністичного образотворчого мистецтва
 - Б художники-муралісти мають узгоджувати свої роботи з міською владою
 - В особливістю українських муралів є їхня спрямованість на відображення національного історичного гла
 - Г цільовою аудиторією, для якої створюються мурали, є представники андеграундного мистецтва

Частина 3
УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю

Завдання 64 – 66 стосуються попередніх текстів і передбачають надання відповіді у вигляді письмового висловлення обсягом, визначеним умовою кожного завдання. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся умов до нього. Формулюйте відповіді лаконічно й грамотно, пам'ятаючи, що спосіб викладу може позначитися на Вашому результаті. За потреби робіть записи на відведених у зошиті рядках. **Обов'язково запишіть свої відповіді у бланк Б у спеціально відведені в ньому місця.**

64. Розгляньте наведені зображення.

У якому з текстів ці зображення були б доречними, з якою метою їх можна використати?

(2–3 речення)

65. Чи згодні ви з думкою: *«Щоб рухатись вперед, потрібно навчитись сприймати нові явища мистецтва. Не характеризувати малюнки словами «вандалізм» чи «несмак», а намагатись їх зрозуміти. За ширмою стріт-арту ховається серйозний філософський контекст, який спрямований на людину, а саме на підвищення рівня критичного мислення».* Обґрунтуйте свою позицію.

(3–4 речення)

Частина 4

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю

Завдання 67 передбачає надання розгорнутої письмової відповіді. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся визначених умов. За потреби використовуйте чернетку в зошиті. **Обов'язково запишіть свою роботу в бланку В.**

*Увага! Роботу, що не відповідає темі, буде оцінено в 0 балів.
Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів*

66. Прочитайте наведений у рамці нижче уривок.

Багато років нам нав'язувалось, що «праця на благо держави» є найбільшою цінністю. Ідеологічна пропаганда заклала в нашу свідомість поставлену з ніг на голову систему цінностей. Теперішня молодь, напевно, інтуїтивно відчуває невідповідність цінностей і не бажає працювати так, як старше покоління. Тим паче, що молоді люди бачать безрезультативність виснажливої праці батьків та дідів. Натомість старші осуджують молодих. Хоча саме вони заклали перегин у систему цінностей.

(Ольга Калита, психолог)

За матеріалами сайту <https://mozok.click/>

Зважаючи на цю інформацію, надайте розгорнуту письмову відповідь на проблемне питання.

Які життєві цінності є найбільш важливими для сучасної молоді?

